

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM
POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
V ODDAJI »TV KLUB« NA POP TV
6. julij 2008

KATJA ŠERUGA: Lepo pozdravljeni v TV klubu. Ta teden je Slovenija obnemela zaradi največje nesreče na vodah v zgodovini države. Reka Sava je pri nastajajoči HE Blanca vzela 12 življenj, ena oseba je tudi četrty dan po nesreči še vedno pogrešana. Zaradi tragedije, kot je zlepa ne pomnimo, se je sicer že zelo živahno politično življenje v državi za odtnek umirilo. Vlada bo, predvidoma v začetku prihodnjega tedna, razglasila tudi dan žalovanja. Gospod predsednik, dober dan in dobrodošli.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober dan.

KATJA ŠERUGA: Zdaj že lahko rečemo, da je bil za to tragedijo na reki Savi usoden človeški faktor. Se pa v takih primerih nekako vedno znova zganemo in se vprašamo tudi, kako bi lahko take nesreče v prihodnje preprečevali. Kaj lahko tukaj, po vaši oceni, stori vlada? So se pokazale zdaj kakšne pomanjkljivosti, ki bi jih kazalo odpraviti, da takih nesreč ne bi več bilo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Popolnoma nesreč, ki jim botruje človeški faktor, verjetno ni možno odpraviti, ker se običajno potem zgodi nekaj, kar je, žal, še vedno človeškega. Tukaj je šlo za gradbišče, plovba tam jasno ni dovoljena. Mislim, da so vsi to vedeli, vendar seveda niso verjeli oziroma niso vedeli, da je stvar tako nevarna. Običajno se vedno te stvari podcenjuje. Nesmiselno je zdaj kogarkoli obtoževati za to nesrečo, ker so tisti, ki so bili zraven, mrtvi. To je velika tragedija. Še enkrat iskreno sožalje vsem, ki so izgubili najdražje tukaj. Še posebej za Sevnico, delno za Krško, je to velik udarec.

KATJA ŠERUGA: Kdaj bo dan žalovanja, gospod predsednik?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zelo verjetno v torek, ker je takrat tudi žalna seja državnega zbora in tudi pogreb nekaterih.

KATJA ŠERUGA: Na kraj nesreče ste v četrtek ponoči odhiteli tudi sami, tam je bil tudi predsednik republike dr. Danilo Türk. Sta se uskladila, da bosta skupaj odšla na kraj nesreče? Je torej tudi v takih izrednih situacijah vajina komunikacija tekoča?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Predsednik je odšel takoj. Njegov kabinet je obvestil moj kabinet o tem, da potuje. Mi smo še v Ljubljani koordinirali z nekaterimi ministri določene aktivnosti, ker to ni bil ravno nek običajen primer neke naravne nesreče, kjer se uporabijo čisto običajni postopki. Potem se mi je zazdelo, da bi bilo potrebno določene stvari urediti na kraju samem in smo odšli dol. Izkazalo se je, da je bilo to upravičeno, čeprav je samo reševanje potekalo zelo profesionalno. Vsa pohvala gasilcem, policiji, Civilni zaščiti, potapljačem, reševalcem, ekipam prve pomoči, ki so bile tam in so storili, kar je bilo možno. Je pa bilo nekaj šumov pri obveščanju svojcev oziroma tistih, ki bi lahko bili

svojci ponesrečenih. Tukaj je bilo precej zmede. Nekateri so objavljali spiske vabljenih na spust - mešalo se je te spiske in imena na teh spiskih z dejansko pogrešanimi. Pravzaprav ni bilo nikogar v prvih urah, ki bi imel vse informacije, tudi to je treba upoštevati.

KATJA ŠERUGA: Kakšna pa je vajina komunikacija, gospod predsednik, s predsednikom republike, ko gre za imenovanje novih veleposlanikov? Tukaj se je zdelo, da sta s predsednikom prvič nekoliko bolj na odprti sceni prišla v kratek stik. Predsednik je dejal, da novih imenovanj ne bo podpisal do volitev, vlada pa s postopki imenovanja kandidatov nadaljuje. Menda ste tudi ta četrtek potrdili nekaj novih kandidatov za veleposlanike. Sta se s predsednikom neformalno kaj dogovorila, glede na to, da vlada postopke pelje naprej?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vlada bi nekatere od teh postopkov morala pravzaprav opraviti že v lanskem letu, vendar smo številnim veleposlanikom, ki se jim je mandat iztekel v drugi polovici lanskega leta, pa tudi nekaterim, ki se jim je iztekel prej, mandat podaljšali zaradi predsedovanja, ker je bilo to racionalno smiselno zaradi izkušenj. Dogovor je bil, da se takoj po koncu predsedovanja ti postopki izpeljejo, tudi z njimi osebno. Tako da je vlada to naredila takoj, ko se je predsedovanje končalo. Jaz tukaj ne vidim nobenih spornih zadev; ni še nobene volilne kampanje. V prejšnjih mandatih se je to delalo v sami volilni kampanji, nazadnje celo dva dni pred volitvami. To se res ne spodobi. Vendar v našem primeru ne gre za to. Gre za karierne diplomate; za tiste, ki so že diplomati, za tiste, ki so bili in so to prekinili - kot recimo eden od ministrov, ki je prekinil svoj mandat veleposlanika in je tudi med predlaganimi, tudi eden od svetovalcev predsednika republike, ki se je javil na razpis.

KATJA ŠERUGA: Dušan Snoj, ne?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Težko govorim o imenih, ker imena so, dokler ne dobimo soglasja države, kamor te ljudi pošljamo, zaupna in jaz bi prosil, da se to upošteva. Dejstvo je, da je verjetno največja pomanjkljivost ali potencialna slaba stran tega dogajanja v zvezi z imenovanjem veleposlanikov v tem, da smo poslali oziroma da pošljamo prošnje za soglasja v države, kamor bodo oni napoteni, tam pa vedo, da je pri nas tisti, ki na koncu podpiše imenovanje se pravi predsednik republike, dejal, da tega v tem času ne bo naredil, kar lahko povzroči nekaj zmede zunaj. Ampak to ni kakšna velika tragedija. Tukaj je treba vedeti, da je v imenovanje veleposlanikov vključenih več dejavnikov. Zunanjo politiko po ustavi v Sloveniji vodi vlada in državni zbor, ki določa smernice, tudi pri imenovanjih veleposlanikov. Odbor državnega zbora da mnenje, predsednik pride na koncu. V tem trenutku noben od teh postopkov še ni tako daleč, da bi predsednik imel na mizi predlog. Še nekaj časa, ker čakamo tudi na soglasje iz drugih držav, tega predloga ne bo, tako da mi v bistvu govorimo o nekem časovnem zapletu, ki bo ...

KATJA ŠERUGA: Zgleda, da oba ostajata na svojem bregu ...

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne ostajava vsak na svojem. Vlada dela v skladu z ustavo in zakoni in tukaj zagotovo ni popolnoma nič spornega. Kako bo pa ravnal predsednik, je njegova suverena odločitev.

KATJA ŠERUGA: Dobro. Še ta mesec se bo v državnem zboru popravljala zakon o zunanjih zadevah in sicer tako, da politična imenovanja veleposlanikov v prihodnje ne bodo več možna. Osnovni predlog za to je prišel iz stranke Zares, ampak vlada je nekako šla zraven. Kaže, da bo večina zagotovljena. Zakaj popolna profesionalizacija diplomacije, gospod predsednik, šele dva meseca pred volitvami?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz temu ne bi tako rekel. To pa zaradi tega, ker je tudi v teh imenovanjih, ki jih je vlada izvajala v tem mandatu, to načelo upoštevala. Nismo imenovali nikogar, ki ne bi bil iz te sfere, iz diplomacije ali ne bi imel tovrstnih izkušenj.

KATJA ŠERUGA: Kaj pa Zagreb, Beograd, Izrael?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Nas kritizirajo tisti, ki so šli iz poslanskih vrst direktno na veleposlaniška mesta, kot je bil recimo poslanec Juri, poslanec Zlobec, poslanec Šetinc, poslanec Bekeš in vsi ostali. V tem mandatu je bilo tega, da bi imenovali poslanca za veleposlanika; mislim, da ni bilo primera. Bil je en primer, vendar še ta ni šel na to funkcijo s poslanskega mesta, čeprav je bil izvoljen.

KATJA ŠERUGA: Dobro. Ugibalo se je in se še vedno ugiba, da bi veleposlaniško mesto zanimalo tudi zunanjsega ministra Rupla, ki pa smo ga v sredo, ko je vaša stranka predstavljala program za novo mandatno obdobje, ujeli v ekipo, za katero ste vi sami dejali, da je potencialna ministrska ekipa. Če zmagate na volitvah in sestavite vlado, gospod Janša, boste Dimitrija Rupla znova predlagali za ministra?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Veste kaj, zelo nerad komentiram takšne govorice. Slišali smo, da nekoga zanima neko mesto. Verjetno marsikoga kaj zanima, ampak med kandidati za veleposlanike sedanjega zunanjsega ministra ni.

KATJA ŠERUGA: Ga boste še enkrat predlagali za ministra, če boste sestavljali vlado?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ekipa, ki je sestavljala program v okviru strokovnega sveta SDS je tudi naša ponudba za naslednjo vlado.

KATJA ŠERUGA: Večkrat tudi v zadnjem tednu ste povedali, da boj proti gospodarskemu kriminalu in korupciji ostaja dokaj visoko na vaši politični agendi. Zgodila se nam je tudi afera »Patria«. Posel je vreden 278 milijonov evrov in finski preiskovalci sumijo, da je prišlo do podkupovanja. Pravijo, da so po njihovih podatkih v to korupcijo vpleteni tudi ljudje iz Slovenije. Kako to komentirate?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz mislim, da bodo finski preiskovalci to tudi ugotovili, ker tam, če se takšen sum pojavi in če zafunkcionirajo stvari, potem se kdo znajde tudi v priporu. V Sloveniji pa to skoraj ni mogoče. Čeprav jaz tukaj težko govorim o kakšni vnaprejšnji krivdi. Zadevo poznam verjetno toliko kot vi. Vem, da je bila odločitev o tem, da se gre v nakup oklepnikov sprejeta v času mandata prejšnje vlade.

KATJA ŠERUGA: Je pa posel izvedla ta.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Posla še ni nihče izvedel, ker ga še ni. V času prejšnje vlade je bilo podpisano tudi pismo o nameri z enim podjetjem, s Sistemsko tehniko. V mandatu te vlade se je minister za obrambo odločil, da bo naredil mednarodni javni razpis. Jaz mislim, da je ravnal pravilno. Narejen je bil mednarodni razpis, izbran je bil najboljši ponudnik. Jaz mislim, da je tudi tukaj minister ravnal absolutno pravilno. Nelogično bi bilo, da se izbere slabšega ali dražjega ponudnika. Podpisana je bila pogodba in stvari so stekle. V kolikor je bilo v tem postopku kaj narobe, naj se razčisti, naj tisti, ki so odgovorni, ali če se izkaže, da so odgovorni, odgovarjajo. Oспорavat celo zadevo zaradi tega, ker posel ni dobilo podjetje s katerim je bilo brez javnega razpisa podpisano pismo o nameri, je pa nekoliko čudno.

KATJA ŠERUGA: Kaj pa Igor Bavčar, gospod predsednik? Zanj ste pred kratkim rekli, da se ga skuša po krivici prikazati kot edinega oziroma največjega tajkuna. Pa vendar me zanima tole. Je Bavčarjev način lastninjenja v Istrabenzu za vas moralno sporen ali ne?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej vsi načini, ki niso v skladu z zakonodajo pa tudi z neko običajno normalno poslovno moralo so zame sporni, ne glede na to, kdo jih izvaja.

KATJA ŠERUGA: Tudi ta?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta odgovor, ki ste ga vi citirali, sem jaz dal na neko zelo specifično vprašanje. In dejansko se včasih skuša nekoga potisniti v osredje zato, da se prikrije večje ribe. Tisti, ki so med ostalimi spornimi postopki lastninjenja polastnili tudi slovenske medije, to zelo uspešno delajo.

KATJA ŠERUGA: Ravno z Boškom Šrotom, na katerega mislim, da ste se navezali, ste pred nekaj časa dobro sodelovali. Zakaj bi se sicer maja 2005 osebno z njim srečali? Po vsem, kar se je zdaj zgodilo, gospod predsednik, ste bili naivni?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz sem se srečal z veliko direktorji slovenskih podjetij, ne glede na to kakšne politične barve so in tako naprej, z nikomur pa nisem ne slabo ne dobro sodeloval, ker to ni v moji pristojnosti, tudi ne v moji navadi. Tako da o kakšni naivnosti ali o tem vprašanju izbire tistih, s katerimi sodelujem, na tej podlagi je seveda težko govoriti. Res pa je, da ko gre za te zadeve in za vprašanje spornega lastninjenja preko parkirišč, leta 2005 ne vi, ne jaz, ne slovenska javnost ni vedela, da nekateri, ki so se prikazovali kot managerji podjetij, v bistvu razpolagajo z velikimi deleži teh podjetij. In to ne tako, da bi bilo to transparentno, se pravi pregledno in vpisano v lastniške knjige, ampak tako, da so to poparkirali okoli. Šele delovanje nadzornih agencij v zadnjem času, ko je prišlo do kadrovske menjave, je odkrilo ta parkirišča. S tega vidika lahko govorimo o nevednosti in ta nevednost je posledica postopkov, ki so bili nezakoniti - parkiranje lastniških deležev in nezakonito ravnanje na tej podlagi, se pravi.

KATJA ŠERUGA: Pričakujete tudi, da bodo te zadeve prišle pred sodišče, da bodo obsodilne sodbe? Če že zdaj pravite, da je nezakonito?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kakšne bodo sodbe v državi, ki ima sodstvo, ki stavka, je zelo težko reči. Še posebej, če stavka takrat, ko je treba začeti ali nadaljevati odločno akcijo pregona gospodarskega kriminala. Tudi to bo enkrat treba urediti. V vsakem primeru pa so to sporni postopki, pravna država jih mora razčistiti. Tisti, ki so odgovorni, morajo biti kaznovani.

KATJA ŠERUGA: Korupcija, klientelizem, gospodarski kriminal, to bo po vseh predvidevanjih tudi ena močnejših tem letošnje predvolilne kampanje, v katero je tudi vaša stranka ta teden, po končanem predsedovanju, uradno vstopila. Ankete zaenkrat kažejo, da če vam uspe zmaga na volitvah, da boste zelo težko sestavili koalicijo desnih strank. Zato me zanima katera levosredinska stranka, gospod predsednik, bi bila po vašem mnenju najbolj konstruktiven koalicijski partner?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej najprej kar se kampanje tiče. Mi te kampanje še nismo začeli, še nismo nanjo pripravljeni.

KATJA ŠERUGA: Program ste predstavili.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, vendar smo ta program pripravljali dve leti, v okviru našega strokovnega sveta, postopoma. Morda še najmanj zadnjih šest mesecev, ko je bilo najmanj časa. Vsi ostali postopki so se pravzaprav dejansko začeli šele zdaj. Mi bomo kandidate predstavili verjetno 15. ali 16. avgusta in takrat se bo tudi začela kampanja. Kar se tiče sodelovanja, mi puščamo odprta vrata sodelovanja za vse, tako kot leta 2004, se pravi vnaprej ne izključujemo nikogar. Zdi se nam, da leta 2008, po 17 letih življenja samostojne države in 18 letih slovenske demokracije, na nek način to

reminiscenca nekih starih časov, da vnaprej nekoga izključuješ. Potrebno je sodelovanje. Pripravljeni smo sodelovati na podlagi programskih koalicij s komerkoli, s katerim lahko te stvari uskladimo. Kot že rečeno, ne razumem vnaprejšnjega izključevanja.

KATJA ŠERUGA: Kakšni so vajini odnosi zdaj z Borutom Pahorjem, s katerim bosta najbolj merila mišice na letošnjih volitvah? Na začetku vašega mandata sta dosti dobro sodelovala, tudi komunicirala. Kdaj sta se recimo nazadnje slišala ali pogovorila?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Velikokrat sva se občasno srečala ali pa ne tako velikokrat, vendar pa kar. Sodelovanje ni zastalo takrat - sodelovanje v tem smislu, kot smo sodelovali v okviru partnerstva za razvoj, ko so nam ankete dobro začele kazati, kot je bilo to velikokrat rečeno, ker se je to zgodilo nekje v začetku lanskega leta, ampak junija lanskega leta. Veste sami, zakaj. Ker je desna roka gospoda Pahorja, gospod Rop, mene obtožil nacionalnega izdajstva, dogovorov o incidentih v Piranskem zalivu s predsednikom vlade sosednje države. To se je zgodilo natančno en mesec po tistem, ko smo 17. maja lanskega leta podpisali sporazum o sodelovanju v pripravah in izvedbi predsedovanja Evropski uniji. Torej, zelo težko je, še posebej potem, ko je bilo dvakrat obljubljeno opravičilo in preklic te izjave, govoriti o nekih iskrenih odnosih. Meni je zaradi tega žal, vendar pa to nekega normalnega sodelovanja z opozicijo tudi ni zavrlo. Tudi ob teh zadnjih razpisih, recimo za veleposlaniška mesta, smo vprašali tudi največjo opozicijsko stranko, če predlaga izmed kariernih diplomatov kogarkoli in so predlagali in tako dalje. Ne bom govoril o imenih, sem že prej povedal. V strateškem svetu vlade za gospodarstvo sedi glavni gospodarski svetovalec gospoda Pahorja, gospod Križanič. Še kakšnih pet, šest ključnih ljudi te stranke sedi v nadzornih svetih javnih oziroma podjetij, v katerih ima država lastništvo. Kar se tiče možnosti, da opozicija opravlja nadzorno funkcijo in da pri tem razpolaga tudi s ključnimi informacijami, opozicija še nikoli ni imela toliko možnosti.

KATJA ŠERUGA: Za konec še to vprašanje, gospod predsednik. Vi ste zadnjih 6 mesecev zelo veliko časa preživel zunaj, na parketu evropske in svetovne politike, ker ste predsedovali Evropski uniji. Zanima me kakšna je vaša osebna izkušnja s predsedovanjem. Na odru svetovne in evropske politike so potrebna nenehna usklajevanja, nenehno je treba iskati neke kompromise. Je predsedovanje Evropski uniji tudi vam osebno kakorkoli spremenilo pogled na dogajanje doma?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, zagotovo. Veliko stvari, ki so se mi zdele težke ali veliko problemov, ki so se mi zdeli pred pol leta v Sloveniji zelo veliki, se mi zdaj zdijo bistveno manjši oziroma za marsikatero od teh vprašanj, ki so bila odprta, zdaj vemo, kako so jih rešili v drugih državah, kjer smo pridobili tudi veliko izkušenj. Če kdo misli, da je Slovenija komplicirana, naj se začne ukvarjat z Evropsko unijo. Poleg tega je seveda to predsedovanje bilo neka enkratna priložnost. Predsedovali smo prvič in zadnjič za naslednjih 15 let. Verjetno nikoli več na ta način, se pravi s polnimi kapacitetami. Izkušnje, ki smo si jih pridobili, lahko v naslednjih letih zelo dobro uporabimo.

KATJA ŠERUGA: Najlepša hvala, gospod predsednik.